Bildiri No: **PB-044** **Doi:** 10.5606/phhb.dergisi.suppl2026.044

Proprioseptif Nöromusküler Fasilitasyonun Hastalık Aktivitesi ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Dudu Şimşek[1], Nilüfer Çetişli-Korkmaz[2], Sultan Çağırıcı[1], Meryem Kaydan[1]

[1]*Denizli Servergazi Devlet Hastanesi, Denizli, Türkiye*
[2]*Pamukkale Üniversitesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Denizli, Türkiye*

Amaç: Parkinson hastalığı (PH) bradikinezi, rijidite, istirahat tremoru ve postüral instabilite gibi motor belirtilerin yanı sıra yaşam kalitesini etkileyen motor dışı semptomlara yol açan ilerleyici nörodejeneratif bir hastalıktır. Proprioseptif Nöromüsküler Fasilitasyon (PNF), duyusal girdilerle hareketi kolaylaştıran bir fizyoterapi ve rehabilitasyon yaklaşımıdır. Bu çalışmanın amacı, PH'de PNF'nin hastalık aktivitesi ve yaşam kalitesi üzerindeki etkisini incelemektir.

Yöntem: Bu randomize kontrollü çalışmaya katılmayı kabul eden 42 PH'li birey, yaş, cinsiyet ve Modifiye Hoehn&Yahr (mH&Y) evrelerine göre randomize edilerek 14'er kişiden oluşan üç gruba ayrıldı. PNF, üst (fleksiyon- abdüksiyon-eksternal rotasyon) ve alt (fleksiyon- addüksiyon-eksternal rotasyon) ekstremiteye Grup 1'de fizyoterapistin el temasıyla, Grup 2'de metronom eşliğinde ve Grup 3'te eylem gözlemli olarak gerçekleştirildi. Hastalık aktivitesi, Hareket Bozuklukları Derneği–Birleşik Parkinson Hastalığı Değerlendirme Ölçeği (MDS-UPDRS), yaşam kalitesi Parkinson Hastalığı Anketi-39 (PDQ-39) ile tedavi öncesi ve 20 seanslık tedavi sonrası değerlendirildi.

Bulgular ve Sonuç: Tedavi sonrasında MDS-UPDRS skorları açısından gruplar arasında anlamlı fark bulunmadı ($p > 0.05$), ancak tüm gruplarda motor komplikasyonlar alt bölümü dışında diğer alt bölümler ve toplam skorda anlamlı iyileşmeler saptandı ($p < 0.05$). El teması, metronom ve eylem gözlemi şeklinde farklı fasilitasyon yöntemleriyle uygulanan 20 seanslık PNF'nin her üç grupta da yaşam kalitesini (PDQ-39) anlamlı düzeyde iyileştirdiği ($p < 0.05$), ancak yaşam kalitesinde elde edilen gelişmeler açısından gruplar arasında üstünlük olmadığı görüldü ($p > 0.05$). PNF'nin, MDS-UPDRS skorlarını ve yaşam kalitesini iyileştirerek PH'li bireylerde fonksiyonu ve günlük yaşam katılımını artırmada etkili bir nörorehabilitasyon yaklaşımı olduğu, daha fazla vaka içeren ileriki çalışmalarla da desteklenmelidir.